

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060303

DOM
2022-12-27
Stockholm

Mål nr
M 14954-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-11-24 i mål nr M 3771-21, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. H L
2. L P L

Motpart

1. Länsstyrelsen i Dalarnas län
791 84 Falun
2. Vasaloppsföreningen Sälen-Mora, 884401-5886
Vasagatan 30
792 32 Mora

SAKEN

Tillsyn avseende avrinning av vatten och passage för fisk i bäck i Mångsbodarna i Älvdalens kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1877272

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

H L och **L P L** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja länsstyrelsens beslut att lämna ärendet angående vägtrumman utan åtgärd och återförvisa ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning. De har anfördt det samma som i mark- och miljödomstolen och har lagt till bl.a. följande. Fisk och blötdjur har i decennier kunnat vandra fritt i bäcken men nu hindrar den nya vägtrumman deras vandringsvägar och lekplatser vilket avsevärt försämrar deras livsmiljö. Detta är oförenligt med EU:s vattendirektiv.

Länsstyrelsen i Dalarnas län har motsatt sig bifall till **H L:s** och **L P H:s** yrkanden och anfördt att den står fast vid det överklagade beslutet och delar mark- och miljödomstolens bedömning.

Vasaloppsföreningen Sälen-Mora har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet men har inte avhörtts.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen delar mark- och miljödomstolens bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Lars Olsson, referent, tekniska rådet Claes Becker och hovrättsrådet Hanna Blomberg.

Föredragande har varit Susanne Schultzberg

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-11-24
meddelad i
Nacka

Mål nr M 3771-21

PARTER

Klagande

1. H L
2. L P L

Motparter

1. Länsstyrelsen i Dalarnas län
791 84 Falun
2. Vasaloppet
info@vasaloppet.se

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Dalarnas läns beslut den 30 april 2021 i ärende nr 530-6648-2020, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Tillsyn avseende avrinning av vatten och passage för fisk i bäck i Mångsbodarna i Älvdalens kommun

---

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen undanröjer länsstyrelsens beslut i den delen som avser anlagd sandbank och avrinning av vatten vid den enskilda vägen och återförvisar ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning i denna del.
  2. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena i övrigt.
-

BAKGRUND

H L och L P L (klagandena), ägare till fastigheten X i Älvdalens kommun, inkom den 6 maj 2020 med klagomål till Länsstyrelsen i Dalarnas län (länsstyrelsen) angående dels avrinning av vatten från dike vid enskild väg, dels passage för fisk i bäck vid Mångsbodarna i Älvdalens kommun. Länsstyrelsen beslutade den 30 april 2021 att avsluta ärendet utan ytterligare åtgärd. Klagandena har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Klagandena har, som det får förstås, yrkat att mark- och miljödomstolen ska undanröja länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Länsstyrelsen har varken medgett eller motsatt sig ändring av det överklagade beslutet.

Vasaloppet har beretts tillfälle att yttra sig över bland annat överklagandena och länsstyrelsens yttrande men har inte hörts av.

UTVECKLING AV TALAN

Till stöd för sin talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Klagandena

Anlagd sandbank och avrinning från den enskilda vägen

Länsstyrelsen har i beslutet angett bland annat följande. Hela den östra sidan av den enskilda vägen är en utdikad våtmark. Dikena leder vattnet in mot den enskilda vägen. I en stentrumma leds vattnet vidare ner i bäcken mot länsväg 1024.

Länsstyrelsens konstaterande är felaktigt då det inte finns någon stentrumma eller annan trumma som leder vattnet från det östra diket till bäcken vid länsväg 1024. Avrinningen från det östra diket har avskurits av sandbanan som anlagts direkt på marken, utan trumma, på deras väg. Vasaloppet har inte heller i sitt yttrande anfört

att någon sådan avrinning finns. Avsaknaden av avrinning har medfört att det bildas stora vattensamlingar vid deras väg vid nederbörd med risk för skador på vägen. De önskar att avrinningen från det östra diket till bäcken vid länsvägen återställs.

Vidare har länsstyrelsen angett att ”Vasaloppsspårets” utformning men den anlagda sandbanan är för Cykelvasan och inte för Vasaloppet. Vasaloppsspåret är beläget ca 50 meter norr om sandbanan och över deras väg.

Passage för fisk och blötdjur i den anlagda vägtrumman

På den västra sidan av deras väg har det anlagts en plasttrumma som ersatt den stentrumma som funnits på platsen under flera decennier. Trummans utformning och placering utgör ett vandringshinder för både fisk och blötdjur i bäcken. De har vid flera tillfällen sett fisk vid utloppet av trumman som inte kunnat passera.

Trumman är feldimensionerad, inte lagd tillräckligt djupt och saknar ett naturligt bottenmaterial. De hänvisar till åberopade fotografier och skriften ”Att anlägga vägtrummor” från Länsstyrelsen i Örebro län, som beskriver hur en trumma bör vara utformad för att fisk och blötdjur ska kunna vandra fritt i bäcken.

Länsstyrelsen har angett att det finns två andra vägar för fisk att vandra upp i Bredloksbäcken, utan att ange vilka som avses. Uppgiften är felaktig. Det finns bara en väg för detta men den har förbindelse från Kvarntjärn, som inte är närliggande. De önskar att valvtrumma ska anläggas på platsen för att bevara bäckens naturliga botten och djup samt utgöra en naturlig passage för fisk och blötdjur.

Vid länsstyrelsens inspektion på platsen den 17 december 2020 var det enligt data från SMHI:s mätstation i Mångsbodarna ett snödjup om 29 cm. Mätstationen är belägen i närheten av platsen. Med hänsyn till snödjupet kan det ifrågasättas vad länsstyrelsen har kunnat konstatera på platsen.

Klagandena har gett in och åberopat fotografier och skriften ”Att anlägga vägtrummor”.

Länsstyrelsen

Utfyllnaden är att betrakta som vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen har på plats konstaterat att marken på hela den östra sidan av den enskilda vägen är att betrakta som fuktig/blöt och att delar av den är dikad våtmark. Av Skogsstyrelsens markfuktighetskarta framgår att marken är fuktig i anslutning till vägen.

Diket på den östra sidan av den enskilda vägen står i kontakt med våtmarken och dräneras uppströms Vasaloppsspåret genom en trumma under den enskilda vägen. Mellan Vasaloppsspåret och cykelbanan finns ingen trumma som leder bort vatten men vattnet står fortfarande i förbindelse med våtmarken.

Den mörkblå linjen längs Bredloksbäcken på den åberopade kartan är den bäck som räknas som vattendrag enligt VISS, medan de mellanblå linjerna är de bäckar som finns på Lantmäteriets topografiska karta. De ljusblå linjerna på kartan nedan är de diken/bäckar som länsstyrelsen noterade vid besök på platsen och som har ritats dit av länsstyrelsen. Dikena längs länsväg 1024 fortsätter troligtvis västerut till platsen där bäcken korsar vägen. Detsamma gäller den bäck som korsar vägen nedströms Kvarntjärnen. Den ansluter förmodligen till bäcken sydöst om där den korsar vägen.

Länsstyrelsen har gett in och åberopat kartor och fotografier.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut och nedan.

Av 11 kap. 2 § miljöbalken framgår att med vattenområde avses ett område som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd. Av 11 kap. 3 § miljöbalken framgår att med vattenverksamhet avses bland annat fyllning i ett vattenområde.

Av 11 kap. 9 § första stycket miljöbalken framgår att det för vattenverksamhet krävs tillstånd enligt miljöbalken, om inte något annat följer av bestämmelserna i 11 kap. miljöbalken.

Av 11 kap. 9 a § första stycket miljöbalken framgår att regeringen får meddela föreskrifter om att det för vissa vattenverksamheter i stället för tillstånd ska krävas att verksamheterna har anmälts.

Av 11 kap. 12 § första stycket miljöbalken framgår att tillstånd enligt miljöbalken eller anmälan enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken inte behövs, om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena.

Avrinning från den enskilda vägen

Klagandena har bland annat gjort gällande att avrinningen från diket på den östra sidan av deras väg (markerad med ljusgråa streck på kartan ovan) har avskurits av sandbanan som anlagts direkt på marken, utan vägtrumma, samt att avsaknaden av avrinning har medfört att det vid nederbörd bildas stora vattensamlingar vid deras väg med risk för skador på vägen.

I länsstyrelsens beskrivning av ärendet i det överklagade beslutet framgår bland annat följande. Länsstyrelsen inspekterade platsen den 17 december 2020.

Länsstyrelsen konstaterade att hela den östra sidan av den enskilda vägen är en

utdikad våtmark. Dikena leder vattnet in mot den enskilda vägen. I en stentrumma leds vattnet vidare ner i bäcken mot länsväg 1024.

Länsstyrelsen har under handläggningen av målet i domstolen emellertid anfört att uppgifterna om diket i länsstyrelsens beslutet utgår från den plats på den enskilda vägen där skidspåren korsar vägen, inte från platsen där spåret för Cykelvasan korsar den enskilda vägen. Länsstyrelsen har även uppgett att sandutfyllnaden på den östra sidan av den enskilda vägen inte fanns då länsstyrelsen inspekterade platsen. Vidare har länsstyrelsen uttalat att den aktuella sandutfyllnaden enligt myndighetens bedömning utgör vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen gör i denna del följande bedömning.

Domstolen bedömer, i likhet med vad länsstyrelsen nu har anfört, att den aktuella sandutfyllnaden utgör vattenverksamhet i den mening som avses i 11 kap. miljöbalken. Med hänsyn till vad klagandena har angett i överklagandet är det enligt domstolens bedömning inte uppenbart att enskilda intressen inte skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena (jfr 11 kap. 12 § första stycket miljöbalken). Sandutfyllnaden kan därför kräva tillstånd eller anmälan enligt miljöbalken. Mot denna bakgrund borde länsstyrelsen inte ha avslutat tillsynsärendet utan ytterligare utredning och eventuella åtgärder i denna del. Det finns därför skäl att undanröja länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning i denna del.

Därutöver kan det noteras att länsstyrelsen vid besök på platsen den 17 december 2020 har inspekterat platsen där skidspåren för Vasaloppet korsar vägen, inte den plats som anmälan i ärendet avsåg, det vill säga platsen där sandbanan för Cykelvasan korsar vägen. Av fotografierna från länsstyrelsens platsbesök framgår även att marken var snötäckt vid tidpunkten för inspektionen. De åtgärder som länsstyrelsen vidtagit framstår således inte i alla delar som ändamålsenliga. Även mot denna bakgrund finns det skäl att undanröja länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning i denna del.

Passage för fisk m.m.

Länsstyrelsen har bedömt att den nyanlagda vägtrumman under den enskilda vägen invid länsväg 1024 inte medför någon skada på allmänna eller enskilda intressen. Enligt domstolen får platsen där vägtrumman är installerad antas ha en mycket begränsad betydelse för fiskars vandring i området. I den utsträckning trumman möjligen hindrar fiskvandring bedömer domstolen, i likhet med länsstyrelsen, att det finns andra vägar för fiskarna att ta sig till relevanta bäcksystem. Såvitt framkommit är det inte påkallat att vidta några ytterligare utredningsåtgärder med anledning av denna vägtrumma och länsstyrelsen får enligt domstolen anses haft fog för att avsluta tillsynsärendet utan ytterligare åtgärd såvitt gäller denna fråga. Vad klagandena har anfört medför inte någon annan bedömning. I denna del ska således överklagandena avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 15 december 2021.

Björn Räftegård

Anders Söderström

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Björn Räftegård, ordförande, och tekniska rådet Anders Söderström. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Maria Gratte.